

ZACHT

literair-historisch tijdschrift

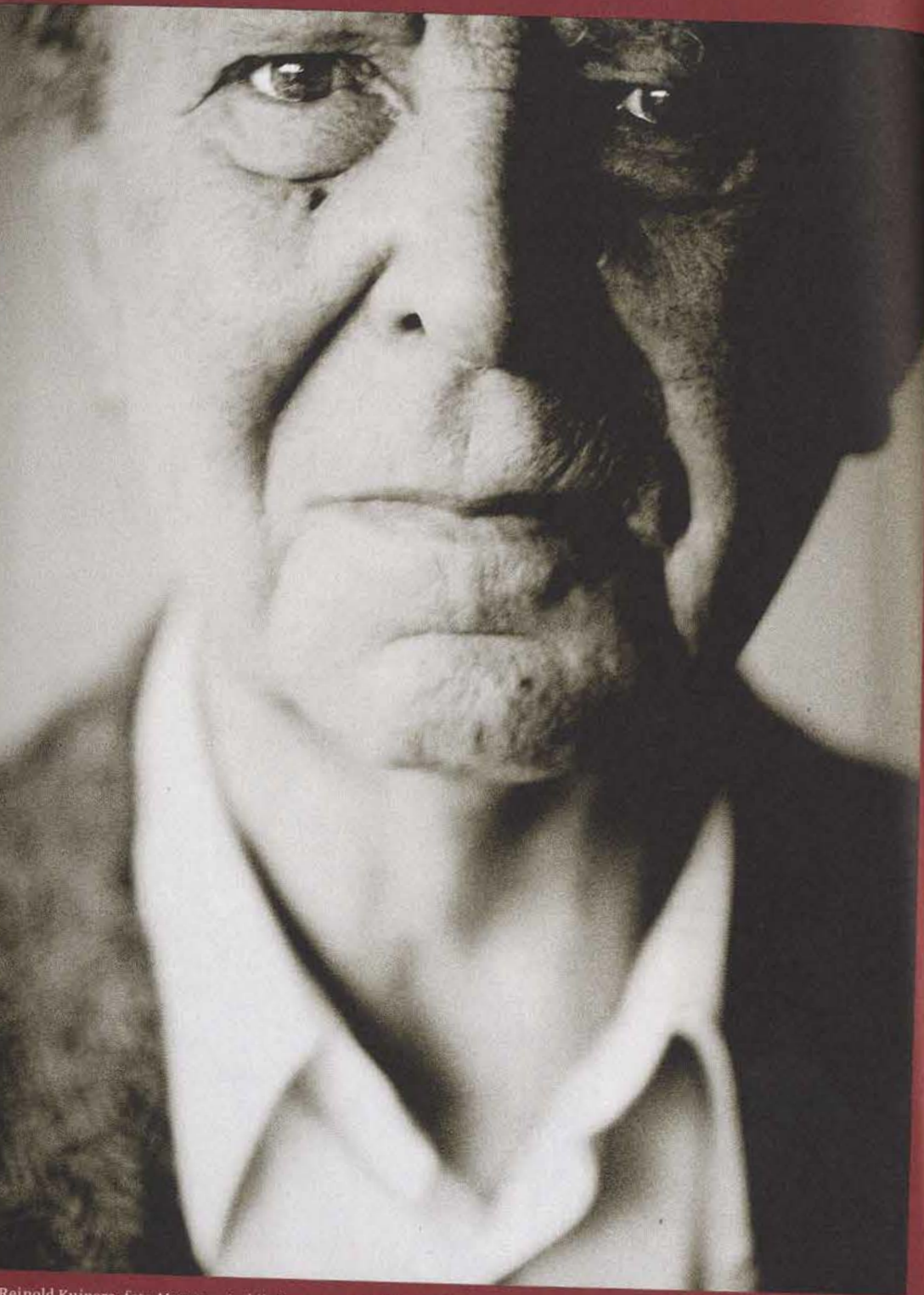
LAWIJD

9-3

Themanummer

Reinold Kuipers (1914-2005)

Uitgever

Reinold Kuipers, foto Maarten Corbijn [Letterkundig Museum]

WOORD VOORAF

‘Hij kende de literatuur heel goed. Hij wist wat er omging. Een echte uitgever die ontdekt iets. Die speurt naar oud en nieuw talent. Een echte uitgever begeleidt en stimuleert. Eigenlijk is hij de beste uitgever van de laatste vijftig jaar’, zei Tine van Buul een aantal jaren geleden tegen de schrijfster Bibi Dumon Tak.

Tine van Buul was niet alleen de vrouw van Reinold Kuipers, maar ook zijn mededirecteur bij de Amsterdamse uitgeverij Em. Querido. Toch geloofde ze dat ze ‘best objectief’ was. De redactieleden van *Zacht Lawijd* die deze speciale aflevering over Reinold Kuipers hebben samengesteld zijn het wel met haar oordeel eens. Natuurlijk, er zijn meer literaire uitgevers van Kuipers’ generatie met een prachtig, eigenzinnig fonds, zoals Bert Bakker, Geert van Oorschot en Geert Lubberhuizen. Maar Kuipers was van hen de enige die – naast de fijne neus voor belangrijke auteurs en boeken – een meer dan gebruikelijke invloed op de boekvormelijke aspecten van zijn fonds heeft uitgeoefend en bovendien zijn inzichten over uitgeven in diverse publicaties heeft neergelegd.

Reinold Kuipers (1914-2005) werd in 1946 uitgever bij De Arbeiderspers en stapte in 1960 over naar Em. Querido, beide uitgeverijen van socialistische snit, zij het dat de AP verknoopt was met de officiële sociaal-democratische instituties en Querido een volstrekt onafhankelijke koers voer. Bij beide uitgeverijen heeft Kuipers een stempel op de fondsvorming en de uiterlijke presentatie van het fonds gedrukt. Niet alleen bij bestaande series als de ARBO-reeks (AP), de Salamanders (Querido) of een eigen vinding als De Boekvink – Kuipers’ versie van een tijdschrift die hij van De Arbeiderspers naar Querido wist over te hevelen –, maar later ook door de uitgave van een volstrekt uniek tijdschrift als *Barbarber* en het werk van de auteurs die zich rond dit tijdschrift groepeerden.

Verhalen over schavuitenstreken zoals die over Bakker, Lubberhuizen en Van Oorschot legio de ronde doen, zul je over de Groninger Kuipers tevergeefs zoeken. Wie daar gevoelig voor was, liet zich verrassen door het prikkelend gevoel voor humor van de statige en gereserveerd overkomende Kuipers, maar hij hield zich verre van het bohémienachtige leven van zijn collega’s.

Onvoorwaardelijke en vanzelfsprekende trouw aan de auteurs was steeds het uitgangspunt bij hun uitgeefpraktijk, vertelden Kuipers en Tine van Buul bij herhaling in interviews. Dat waren dan vooral auteurs die proza formuleerden met een ernst alsof het poëzie was. De dichttoon, de relativiserende toon. Niet de galm. In die eigen toon van het Querido-fonds, vond Kuipers mogelijk alleen zijn gelijke in Van Oorschot, die er ook – maar op geheel eigen wijze – in slaagde zijn fonds een volstrekt persoonlijk signatuur te geven.

De redactie is Pauline Bloemsma veel dank verschuldigd voor de beeldredactie.

Sjoerd van Faassen, Hans Renders & Jan Stuyck